

N:o 45.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 April 1883, kl. 5 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af hemmanet Neder Jerfva N:o 2 i Solna socken och Danderyds skeppslag af Stockholms län; gifven Stockholms Slott den 13 April 1883.

Med erinran att underdåniga ansökningar upprepade gånger ingått om afsöndring af jord från det för kronans räkning utarrenderade kronhemmanet $\frac{7}{8}$ mantal Neder Jerfva N:o 2 i Solna socken och Danderyds skeppslag af Stockholms län, hemstälde Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium i underdånig skrifvelse den 31 Maj 1882, att, enär med afseende å detta hemmans belägenhet i närheten af och dess lätta kommunikationer med hufvudstaden större fördel för statsverket torde kunna vinnas, om hemmanet vid då löpande arrendeperiods utgång den 14 Mars 1883 blefve i sin helhet eller styckadt i tomter å auktion till den högstbjudande försåldt, än om detsamma fortfarande komme att utarrenderas, en undersökning måtte få anställas i syfte att *dels* få ett förslag uppgjordt till hemmanets lämpliga styckning i tomter till bebyggande eller i lotter till trädgårdsanläggningar, *dels* vinna en någorlunda tillförlitlig beräkning å de försäljningspris, som kunde blifva att påräkna.

Sedan Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 21 Juli sistlidet år bemyndigat Kammarkollegium att genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms län låta verkställa undersökning i omförmälda hänseenden,

samt förslag till hemmanets styckning derefter blifvit, på vederbörandes föranstaltande, uppgjort af Landtbrukaren Hj. Almroth med biträde af förste landtmätaren i länet, har Kammarkollegium med underdånig skrifvelse den 30 sistlidne December för frågans vidare pröfning öfverlemnadt så väl berörda förslag med tillhörande karta och värderingsinstrument, som deröfver afgifna yttranden af vederbörande kronofogde och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande.

Enligt det sålunda uppgjorda förslaget skulle af hemmanets hela område, utgörande, efter afräkning af derifrån redan skedda afsöndringar, 72 tunnland 18,10 kappland eller 35 hektar 82 ar 30 qvadratmeter, afsättas till afloppsdiken och vägar 2 tunnland 19,72 kappland eller 1 hektar 29 ar 30 qvadratmeter, och den öfriga marken fördelas i 41 till bebyggande afsedda tomter med ett beräknadt saluvärde af tillhoppa 146,783 kronor 85 öre. Under förmälan, att hemmanets jord, såsom bestående af dels hård lerjord, dels sidländ och frostländ dyjord, icke vore väl egnadt för trädgårdsanläggningar, utan bättre lämpade sig att upplåtas till byggnadstomter, har förrättningsmannen, beträffande det åsatta saluvärdet, anfört, att såsom påräkneligt försäljningspris antagits endast ungefär 5 öre för qvadratfoten eller hälften af det pris, som beräknats vid försäljning af tomter från hemmanen Lilla Ahlby och Råsten inom samma socken, hvilka hemman lågo lika nära hufvudstaden och Sundbybergs station, som hemmanet Neder Jerfva till hufvudstaden och Jerfva jernvägsstation; hvarjemte förrättningsmannen erinrat, att i förslaget blifvit förutsatt, att de å kartan upptagna vägarne borde före försäljningen på statens bekostnad anläggas.

Kronofogden i orten har i det af honom afgifna yttrande väl förklarat sig dela Kammarkollegii åsigt, att statsverket genom hemmanets styckning och försäljning i lotter skulle beredas en vida större inkomst än som kunde erhållas vare sig medelst utarrendering i vanlig ordning eller genom hemmanets afyttrande på en gång, men tillika uttalat tvifvel, huruvida staten borde för en ögonblicklig vinst och utan hänsyn till det allt mer stigande jordvärdet afhända sig ett område, på alla sidor omgifvet af andra kronoegendomar; och då härtill komme, att, enligt kronofogdens förmenande, endast mera obemedlade personer komme att bosätta sig å platsen, till men för socknens fattigvård, har kronofogden funnit sig böra afstyrka hemmanets försäljning på föreslaget sätt, i hvilket afstyrkande äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, med åberopande af de skäl kronofogden anfört, förenat sig.

För egen del har Kammarkollegium, med tillkännagifvande, att det ifrågavarande hemmanet vore för år 1881 taxerad till 28,000 kronor, och att årliga arrendet för hemmanet utgjorde 378 kubikfot spannmål, hälften råg och hälften korn, motsvarande för senast tilländagångna arrendeår i penningar 752 kronor 22 öre, vidare anført, att, då genom hemmanets försäljning på föreslaget sätt en köpeskilling kunde påräknas af omkring 146,000 kronor, det med temlig visshet kunde förutses, att, huru jordvärdet än komme att stiga, kronan icke någonsin, äfven i den aflägsnaste framtid, kunde för hemmanet erhålla en köpeskilling, som godtgjorde skilnaden i ränta å den köpesumma, som nu antagligen kunde erhållas, och det årliga arrende, hvarmed kronan, i händelse försäljningen icke komme till stånd, måste åtnöja sig, och hvilket Kollegium, enligt hvad dess första framställning i ännu gifver vid handen, ansett för närmaste arrendeperiod icke kunna nämnvärdt höjas utöfver dess nuvarande belopp. Vid sådant förhållande och då Kollegium icke delade den af kronofogden och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uttalade farhågan, att genom hemmanets styckning och försäljning fattigvården i Solna församling skulle komma att betungas, har Kollegium ansett sig böra hemställa, att, efter vidtagna förberedande åtgärder, hvartill hörde fördelning å de särskilda tomterna af hemmanets onera och utskylder samt en revision af styckningsplanen af fullt kompetent person, hemmanet måtte få för kronans räkning å offentlig auktion försäljas i lotter eller i sin helhet och på i öfrigt af Kollegium föreslagna villkor.

Sedan Domänstyrelsen i infordradt yttrande tillstyrkt bifall till Kammarkollegii berörda förslag, med hemställan tillika att den köpeskilling, som kunde för hemmanet erhållas, måtte, i likhet med hvad som förordnats rörande de medel, hvilka inflyta genom försäljning af sådana mindre hemman och lägenheter, som omförmålas i Kongl. brefvet den 29 Maj 1874, få användas för inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark, samt den upplysning inhemtats, att hvarken ränta eller kronotionde är hemmanet påförd, har Kongl. Maj:t låtit detta ärende sig föredragas; och då Kongl. Maj:t, lika med Kammarkollegium och Domänstyrelsen, funnit det antagligt, att, i händelse hemmanet styckas i lotter och lotterna försäljas i den mån antagliga köpeanbud kunna erhållas, en långt större inkomst blir för statsverket att påräkna, än om hemmanet skulle fortfarande såsom jordbruksfastighet för kronans räkning i vanlig ordning utarrenderas, vill Kongl. Maj:t, som anser köpeskillingen för hemmanet lämpligen böra ingå till den odlingslånefond, angående hvars bildande nådig

proposition den 6 sistlidne Mars blifvit till Riksdagen aflåten, härmed i nåder föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att förenämnda hemman $\frac{7}{8}$ mantal Neder Jerfva N:o 2 må, sedan erforderliga förberedande åtgärder vidtagits och i sammanhang dermed de ofvan omnämnda vägarne upptagits i den mån anläggning deraf kan anses böra före försäljningen på kronans bekostnad utföras, afyttras under följande med Kammarkollegii, af Domänstyrelsen tillstyrkta förslag hufvudsakligen öfverensstämmande vilkor:

att försäljningen sker å offentlig auktion, som förrättas samtidigt inför Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms län och inför vederbörande kronofogde å stället;

att hemmanet försäljes fördeladt i lotter, hvilka utbudas först hvarje lott för sig och sedan alla tillsammans;

att förseglade anbud må före auktionen aflemnas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, hvilka anbud icke få öppnas förr än auktionen äfven å stället afslutats, men derefter jemte auktionsprotokollet insändas till Domänstyrelsen;

att de erhållna anbuden underställas Kongl. Maj:ts pröfning med rätt för Kongl. Maj:t att förordna om nytt utbudande af de lotter, för hvilka antagliga anbud icke erhållits, eller, om sådant finnes lämpligare, låta med försäljning af dessa lotter tills vidare anstå samt förordna om deras förvaltning under tiden;

att egoområdena få tillträdas å först infallande fardag, sedan köpeanbud antagits och köpeskillingen till hela sitt belopp blifvit i länets landtränteri erlagd;

att lotterna säljas fria från ränta och kronotionde;

samt att såsom säkerhet för köpeskillingens erläggande vid auktionen till auktionsförrättaren aflemnas eller, der försegladt anbud före auktionen afgifves, vid detsamma fogas en af två personer ingången, bevittnad och till vederhäftigheten af vederbörande domare eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande styrkt borgen för köpevilkorens fullgörande;

dels ock att de genom hemmanets försäljning inflytande medel, efter afdrag af väganläggningskostnader och öfriga med hemmanets styckning förenade utgifter, må öfverlemnas till Statskontoret, för att ingå till den till låneunderstöd för odling af sankta trakter m. m. afsedda fond, om

hvars bildande nådig proposition den 6 Mars detta år blifvit till Riksdagen aflåten.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

O. R. Themptander.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den 13
April 1883.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER och
RYDING.

Departementschefen Statsrådet Themptander uppläste härefter till ju-
stering följande i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Statsrådets
enhälliga tillstyrkande, förut denna dag fattade beslut uppsatta förslag
till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

c) angående försäljning af hemmanet Neder Jerfva N:o 2 i Solna socken och Danderyds skeppslag af Stockholms län.

Uppå Statsrådets tillstyrkande behagade Hans Maj:t Konungen gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda; och skulle i enlighet med samma förslag nådiga propositioner till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

•
Axel Ädelgren.